

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 5. marca 2015 *

„Pritožba — Konkurenca — Omejevalni sporazumi — Trg kloroprenskega kavčuka —
Nasledstvo subjektov proizvodnje — Odgovornost za kršitveno ravnanje — Globe —
Ponovna kršitev — Neomejena sodna pristojnost“

V združenih zadevah C-93/13 P in C-123/13 P,

zaradi dveh pritožb na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vloženih 25. februarja 2013 in 12. marca 2013,

Evropska komisija, ki jo zastopajo V. Di Bucci, G. Conte in R. Striani, agenti, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

pritožnica,

drugi stranki v postopku:

Versalis SpA, nekdanja Polimeri Europa SpA, s sedežem v Brindisiju (Italija),

Eni SpA s sedežem v Rimu (Italija),

ki ju zastopajo M. Siragusa, G.M. Roberti, F. Moretti, I. Perego, F. Cannizzaro, A. Bardanzellu, D. Durante in V. Laroccia, odvetniki,

tožeči stranki na prvi stopnji,

in

Versalis SpA, nekdanja Polimeri Europa SpA,

Eni SpA,

ki ju zastopajo M. Siragusa, G.M. Roberti, F. Moretti, I. Perego, F. Cannizzaro, A. Bardanzellu, D. Durante in V. Laroccia, odvetniki,

pritožnici,

druga stranka v postopku:

* Jezik postopka: italijanščina.

Evropska komisija, ki jo zastopajo V. Di Bucci, G. Conte in R. Striani, agenti, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka na prvi stopnji,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi T. von Danwitz, predsednik senata, C. Vajda, A. Rosas (poročevalec), E. Juhász in D. Šváby, sodniki,

generalni pravobranilec: P. Cruz Villalón,

sodna tajnica: L. Carrasco Marco, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 27. februarja 2014,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 17. julija 2014

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Evropska komisija v zadevi C-93/13 P ter družbi Versalis SpA (v nadaljevanju: Versalis) in Eni SpA (v nadaljevanju: Eni) v zadevi C-123/13 P s pritožbama predlagajo razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 13. decembra 2012 (Versalis in Eni/Komisija, T-103/08, EU:T:2012:686, v nadaljevanju: izpodbijana sodba) v zvezi s tožbo, ki sta jo skupaj vložili družbi Versalis in Eni ter z njo predlagali razglasitev ničnosti Odločbe Komisije C (2007) 5910 z dne 5. decembra 2007 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/38629 – Kloroprenski kavčuk, v nadaljevanju: sporna odločba) ali, podredno, odpravo ali znižanje globe, ki je bila s to odločbo solidarno naložena družbama Versalis in Eni.
- 2 Komisija s pritožbo predlaga razveljavitev izpodbijane sodbe v delu, v katerem je Splošno sodišče globo, ki je bila s sporno odločbo naložena družbama Versalis in Eni, znižalo na 106.200.000 EUR. S pritožbo družb Versalis in Eni se predlaga razveljavitev iste sodbe v delu, v katerem je Splošno sodišče zavrnilo njuno tožbo.

Dejansko stanje in sporna odločba

Zadevni subjekti

- 3 Eni je končna matična družba skupine z enakim imenom, ki je vstopila na trg kloroprenskega kavčuka (*chloroprene rubber*, v nadaljevanju: CR) konec leta 1992 z nakupom dela za CR v skupini Rhône-Poulenc, katere družba, specializirana za CR, se je imenovala Distugil. V obdobju od 13. maja 1993 do 31. oktobra 1997 je bila v skupini Eni za dejavnost v zvezi s CR (v nadaljevanju: dejavnost CR) odgovorna družba EniChem Elastomeri Srl (v nadaljevanju: EniChem Elastomeri) v stoddstotni lasti družbe EniChem SpA (v nadaljevanju: EniChem), ki je sama deloma neposredno in deloma posredno v lasti družbe Eni, in sicer v deležu od vključno 99,93 % do 99,97 % njenega kapitala. Družbo EniChem Elastomeri je 1. novembra 1997 prevzela družba EniChem. Ta je prevzela odgovornost za prejšnje dejavnosti družbe EniChem Elastomeri, ki je prenehala obstajati kot ločeni pravni subjekt. Družba EniChem je 1. januarja 2002 svojo dejavnost CR prenesla na svojo hčerinsko družbo Polimeri Europa SpA (v nadaljevanju: Polimeri Europa) v stoddstotni lasti. Družba Eni je 21. oktobra 2002

pridobila popoln neposredni nadzor nad družbo Polimeri Europa. Družba EniChem je 30. aprila 2003 spremenila svojo firmo v „[...] (*zaupno*)“. Družba Polimeri Europa je z aprilom 2012 svojo firmo preimenovala v Versalis.

Postopek pred Komisijo

- 4 Družba Bayer AG (v nadaljevanju: Bayer) je 18. decembra 2002 Komisijo Evropskih skupnosti obvestila o obstoju kartela na trgu CR in izrazila svojo željo po sodelovanju z njo pod pogoji iz Obvestila o imuniteti pred globami in znižanju glob v kartelnih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 155, v nadaljevanju: obvestilo o prizanesljivosti iz leta 2002). Komisija je z odločbo z dne 27. januarja 2003 družbi Bayer priznala pogojno imuniteto pred globami.
- 5 Na podlagi informacij, ki jih je sporočila družba Bayer, je Komisija 27. marca 2003 opravila nenapovedan inšpekcijski pregled v prostorih družbe Dow Deutschland Inc., 9. julija 2003 pa v prostorih družbe Denka Chemicals GmbH (v nadaljevanju: Denka Chemicals).
- 6 Družbi Tosoh Corp. in Tosoh Europe BV (v nadaljevanju: Tosoh Europe) sta 15. julija 2003, družba DuPont Dow Elastomers LLC (v nadaljevanju: DDE), skupno podjetje, ki ga imata v enakih deležih v lasti družbi EI DuPont de Nemours and Company (v nadaljevanju: EI DuPont) in The Dow Chemicals Company (v nadaljevanju: Dow), pa 21. novembra 2003 so vložile prijavo zaradi prizanesljivosti v skladu z obvestilom o prizanesljivosti iz leta 2002.
- 7 Komisija je marca 2005 poslala prve zahteve za informacije podjetjem, naslovnikom sporne odločbe, na podlagi člena 18 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 [ES] in 82 [ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205).
- 8 Po prejetju prve zahteve za informacije sta družbi [...] (*zaupno*), nekdanja EniChem, in Polimeri Europa, pozneje Versalis, 15. aprila 2005 vložili prijavi zaradi prizanesljivosti. Družba [...] (*zaupno*) je v okviru te prijave zaradi prizanesljivosti maja 2005 in novembra 2006 Komisiji predložila druge izjave.
- 9 Komisija je z dopisi z dne 7. marca 2007 družbe Tosoh Corp., Tosoh Europe in DDE obvestila o svoji začasni ugotovitvi, da imajo dokazi, ki so ji jih predložile, znatno dodano vrednost v smislu točke 22 obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002 in da jim zato namerava globo, ki bi jo sicer naložila, znižati za znesek iz enega od razponov iz točke 23(b), prvi odstavek, tega obvestila, in sicer od 30 % do 50 % za družbi Tosoh Corp. in Tosoh Europe ter od 20 % do 30 % za družbo DDE. Z dopisoma z istega dne sta bili družbi [...] (*zaupno*), nekdanja EniChem, in Polimeri Europa, pozneje Versalis, obveščeni, da njuni prijavi ne izpolnjujeta pogojev iz točke 8(a) in (b) navedenega obvestila in da v skladu s točkama 15 in 17 tega obvestila ne bosta pridobili pogojne imunitete pred globami.
- 10 Komisija je 13. marca 2007 začela upravni postopek in sprejela obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah glede kršitve člena 81 ES in člena 53 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru z dne 2. maja 1992 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 52, str. 3, v nadaljevanju: Sporazum EGP), naslovljeno na dvanajst družb, vključno z družbami Eni, Polimeri Europa, pozneje Versalis, in [...] (*zaupno*), nekdanjo EniChem. Vse naslovnice obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah so v odgovor Komisiji predložile pisna stališča in izvrševale svojo pravico do izjave na zaslišanju 21. junija 2007.

Sporna odločba

- 11 Komisija je 5. decembra 2007 sprejela sporno odločbo. Ta odločba je bila družbi Eni vročena 10. decembra 2007, družbi Polimeri Europa, pozneje Versalis, pa 11. decembra 2007. Povzetek sporne odločbe, kakor je bila spremenjena z Odločbo Komisije C(2008) 2974 final z dne 23. junija 2008, je bil

objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* z dne 3. oktobra 2008 (UL C 251, str. 11). Zadnjenavedena odločba je bila naslovljena zgolj na družbe EI DuPont, DuPont Performance Elastomers SA, DuPont Performance Elastomers LLC in Dow.

- 12 Iz sporne odločbe izhaja, da je v obdobju od leta 1993 do leta 2002 več proizvajalcev CR, naslovnikov sporne odločbe, sodelovalo pri enotni in trajajoči kršitvi člena 81 ES in člena 53 Sporazuma EGP, ki je zajemala celotno ozemlje Evropskega gospodarskega prostora (EGP) ter vključevala sporazume in usklajena ravnanja v zvezi z razdelitvijo in stabilizacijo trgov, tržnimi deleži in prodajnimi kvotami za CR, usklajevanjem in izvajanjem več povišanj cen, dogovarjanjem o najnižjih cenah, dodeljevanjem strank in izmenjavo konkurenčno občutljivih informacij. Ti proizvajalci so se redno in večkrat letno srečevali na večstranskih ali dvostranskih sestankih.
- 13 Členi od 1 do 3 sporne odločbe, kakor je bila spremenjena z Odločbo C(2008) 2974 final, določajo:

„Člen 1

Ta podjetja so kršila člen 81 [ES], od 1. januarja 1994 pa člen 53 Sporazuma EGP s tem, da so v navedenih obdobjih sodelovala v enotnem in trajajočem sporazumu in usklajenih ravnanjih v sektorju [CR]:

- (a) Bayer [...]: od 13. maja 1993 do 13. maja 2002;
- (b) [EI DuPont]: od 13. maja 1993 do 13. maja 2002; DuPont Performance Elastomers SA, DuPont Performance Elastomers LLC in [Dow]: od 1. aprila 1996 do 13. maja 2002;
- (c) Denki Kagaku Kogyo KK [(v nadaljevanju: Denki Kagaku Kogyo)] in Denka Chemicals [...]: od 13. maja 1993 do 13. maja 2002;
- (d) Eni [...] in Polimeri Europa[, pozneje Versalis]: od 13. maja 1993 do 13. maja 2002;
- (e) Tosoh [Corp.] in Tosoh Europe [...]: od 13. maja 1993 do 13. maja 2002.

Člen 2

Zaradi kršitve iz člena 1 se podjetjem naložijo te globe:

- (a) Bayer [...]: 0 [EUR];
- (b) [EI DuPont]: 59.250.000 [EUR]; [od tega] solidarno z
 - (i) DuPont Performance Elastomers SA: 44.250.000 [EUR] in
 - (ii) DuPont Performance Elastomers LLC: 44.250.000 [EUR] in
 - (iii) [Dow]: 44.250.000 [EUR];
- (c) Denki Kagaku Kogyo [...] in Denka Chemicals [...], solidarno: 47.000.000 [EUR];
- (d) Eni [...] in Polimeri Europa[, pozneje Versalis], solidarno: 132.160.000 [EUR];
- (e) Tosoh [Corp.] in Tosoh Europe [...], solidarno: 4.800.000 [EUR];
- (f) [Dow]: 4.425.000 [EUR].

[...]

Člen 3

Zgoraj navedena podjetja nemudoma končajo kršitve iz člena 1, če tega še niso storila.

Vzdržijo se ponavljanja kakršnega koli dejanja ali ravnanja, opisanega v členu 1, in kakršnih koli dejanj ali ravnanj, ki imajo enak ali podoben namen ali učinek.“

- 14 Za določitev zneska glob je Komisija uporabila Smernice o načinu določanja glob v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003 (UL 2006, C 210, str. 2, v nadaljevanju: smernice iz leta 2006). Upoštevala je določen delež vrednosti prodaje CR, ki jo je vsako vpleteno podjetje v EGP realiziralo v koledarskem letu 2001, zadnjem polnem letu sodelovanja pri kršitvi, ki ga je pomnožila s številom let kršitve.
- 15 Da bi Komisija določila ta delež, je štela, da horizontalni sporazumi o razdelitvi trga in določitvi cen po svoji naravi spadajo med najresnejše omejitve konkurence. Glede tega je Komisija ocenila tudi, da je skupni tržni delež podjetij, ki so sodelovala pri kršitvi v EGP, znašal 100 %, da je kršitev potekala na svetovni ravni in se izvajala sistematično.
- 16 Komisija je odločila, da delež vrednosti prodaje vsakega vpletenega podjetja, ki ga je treba upoštevati za določitev osnovnega zneska globe, ki jo je treba naložiti, znaša 21 %.
- 17 Zaradi sodelovanja pri kršitvi, ki je trajalo devet let v primeru družb EI DuPont, Bayer, Denki Kagaku Kogyo, Denka Chemicals, Eni in Polimeri Europa, pozneje Versalis, ter Tosoh Corp. in Tosoh Europe (v nadaljevanju: skupaj: Tosoh) ter šest let in en mesec v primeru družb DuPont Performance Elastomers SA in DuPont Performance Elastomers LLC (v nadaljevanju: skupaj: DPE) ter Dow, je Komisija v skladu s točko 24 smernic iz leta 2006 osnovne zneske glob, določene glede na vrednost prodaje, pomnožila z devet v primeru družb Eni in Polimeri Europa, pozneje Versalis, EI DuPont, Bayer, Denki Kagaku Kogyo, Denka Chemicals in Tosoh ter s 6,5 v primeru družb DPE in Dow.
- 18 Da bi se zadevna podjetja odvrnila od sodelovanja pri sporazumu o razdelitvi trga ali pri horizontalnih sporazumih o določitvi cen, kakršni so te v obravnavanem primeru, in ob upoštevanju zlasti dejavnikov, navedenih v točki 15 te sodbe, je Komisija v skladu s točko 25 smernic iz leta 2006 v osnovni znesek glob vključila še dodatni znesek 20 % vrednosti prodaje vsakega vpletenega podjetja.
- 19 Glede na te dejavnike je bil osnovni znesek globe, ki jo je treba naložiti družbama Eni in Polimeri Europa, pozneje Versalis, določen na 59 milijonov EUR.
- 20 Kar zadeva prilagoditve osnovnega zneska glob, zaradi, prvič, obteževalnih okoliščin je bil osnovni znesek globe, ki jo je treba naložiti družbama Eni in Versalis, povišan za 60 %, osnovni znesek globe družbe Bayer pa je bil povišan za 50 %, ker so ta podjetja ponovila kršitev. Komisija je v zvezi z družbama Eni in Versalis uporabila obteževalno okoliščino ponovne kršitve zaradi sodelovanja družbe Anic SpA (v nadaljevanju: Anic) pri kartelu v sektorju polipropilena, kršitvi, ki je bila ugotovljena z Odločbo 86/398/EGS z dne 23. aprila 1986 v zvezi s postopkom uporabe člena [81 ES] (IV/31.149 – Polipropilen) (UL L 230, str. 1, v nadaljevanju: odločba „polipropilen“), in družbe EniChem pri kartelu v sektorju PVC, ki je bila ugotovljena z Odločbo Komisije 94/599/ES z dne 27. julija 1994 v zvezi s postopkom uporabe člena [81 ES] (IV/31.865 – PVC) (UL L 239, str. 14, v nadaljevanju: odločba „PVC II“). Obteževalna okoliščina ponovne kršitve se je v zvezi z družbo Bayer uporabila zaradi zgolj ene kršitve pred sporno odločbo.
- 21 Drugič, na podlagi olajševalnih okoliščin iz točke 29 smernic iz leta 2006 ni bilo dodeljeno nobeno znižanje osnovnih zneskov glob, saj je Komisija zavrnila vse zahteve za znižanje, ki so bile vložene v zvezi s tem.

- 22 Komisija je osnovni znesek globe nekaterih podjetij naslovnikov sporne odločbe zvišala z uporabo posebnega povečanja za zagotovitev zadostnega odvračalnega učinka glob, pri čemer je upoštevala posebno velik promet teh podjetij, ki ni povezan z blagom in storitvami, na katere se kršitev nanaša. Osnovni znesek globe, ki se naloži družbama Polimeri Europa, pozneje Versalis, in Eni, je bil pomnožen z 1,4, osnovni znesek globe, ki se naloži družbi Dow, pa je bil pomnožen z 1,1.
- 23 Osnovni znesek globe, ki se naloži družbama Eni in Polimeri Europa, pozneje Versalis, je bil zato povečan, tako da je znašal 132,16 milijona EUR.
- 24 V zvezi z uporabo obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002 je Komisija priznala 100-odstotno znižanje osnovnega zneska globe družbi Bayer, 50-odstotno družbi Tosoh ter 25-odstotno družbam EI DuPont, DPE in Dow. Komisija je zavrnila prijavi za znižanje tega zneska, ki sta jih na podlagi tega obvestila vložili družbi [zaupno], nekdanja EniChem, in Polimeri Europa, pozneje Versalis.
- 25 Znesek globe, naložene družbama Eni in Polimeri Europa, pozneje Versalis, je bil tako določen na 132,16 milijona EUR, za njegovo plačilo pa ti družbi odgovarjata solidarno.

Izpodbijana sodba

- 26 S tožbo, vloženo v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 20. februarja 2008, sta družbi Polimeri Europa, pozneje Versalis, in Eni predlagali razglasitev ničnosti sporne odločbe, podredno pa odpravo ali znižanje globe, ki jima je bila s to odločbo solidarno naložena.
- 27 Družbi Versalis in Eni sta pred Splošnim sodiščem navedli enajst tožbenih razlogov, od katerih se jih je šest nanašalo na razglasitev ničnosti sporne odločbe in so bili povezani, prvič, s kršitvijo člena 81 ES in neobstojem obrazložitve sporne odločbe glede odgovornosti družbe Eni za kršitev, drugič, s kršitvijo pravice do obrambe, saj naj bi bila sporna odločba v nasprotju z dopisom o ustavitvi postopka glede družbe [zaupno], nekdanje EniChem, tretjič, s kršitvijo člena 81 ES in neobstojem obrazložitve sporne odločbe glede pripisa odgovornosti za kršitev družbi Polimeri Europa, pozneje Versalis, četrtič, z neobstojem obrazložitve sporne odločbe, protislovnostjo obrazložitve, neizvedbo preiskave in kršitvijo člena 81 ES pri presoji dejstev in dokazov s strani Komisije zlasti glede udeležbe družb [zaupno], nekdanje EniChem, in Polimeri Europa, pozneje Versalis, na sestankih, ki so potekali v letih 1993 in 2002, petič, z neobstojem obrazložitve sporne odločbe, protislovnostjo obrazložitve, neizvedbo preiskave in kršitvijo člena 81 ES zaradi opredelitve kršitve kot enotne in trajajoče kršitve ter, šestič, z neobstojem obrazložitve sporne odločbe in neizvedbo preiskave glede izračuna trajanja kršitve.
- 28 Pet tožbenih razlogov se je nanašalo na razglasitev ničnosti ali znižanje zneska globe in so bili povezani, prvič, z napačno ugotovitvijo osnovnega zneska globe, drugič, s kršitvijo načela sorazmernosti in neobstojem obrazložitve sporne odločbe glede prilagoditev osnovnega zneska globe zaradi ponovne kršitve, olajševalnih okoliščin in zagotovitve odvračalnega učinka, tretjič, z napačno določitvijo zgornje meje 10 % prometa, četrtič, z neupoštevanjem sodelovanja zunaj področja uporabe obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002 in, petič, z neznižanjem zneska globe na podlagi tega obvestila.
- 29 Splošno sodišče je potrdilo zakonitost odločbe, razen – v točkah 287 in 386 izpodbijane sodbe – glede upoštevanja obteževalne okoliščine ponovne kršitve in ravni množitelja osnovnega zneska globe, ki se je uporabil za namene odvrčanja. Ker je Splošno sodišče menilo, da obteževalne okoliščine ponovne kršitve ni mogoče uporabiti glede družbe Eni, ampak le glede družbe Versalis, je znižalo odstotni delež povišanja tega osnovnega zneska zaradi te okoliščine s 60 % na 50 %. Poleg tega je navedeni množitelj znižalo z 1,4 na 1,2. Splošno sodišče je nato znesek globe, ki je bila solidarno naložena družbama Polimeri Europa, pozneje Versalis, in Eni, znižalo s 132,16 milijona EUR na 106,2 milijona EUR.

Predlogi strank

V zadevi C-93/13 P

30 Komisija Sodišču predlaga, naj:

- izpodbijano sodbo razveljavi v delu, v katerem je bil z njo znesek globe, ki je bila s sporno odločbo naložena družbama Versalis in Eni, znižan na 106.200.000 EUR;
- ničnostno tožbo, vloženo pri Splošnem sodišču, v celoti zavrne ter
- družbama Versalis in Eni naloži stroške postopkov na obeh stopnjah.

31 Versalis in Eni Sodišču predlagata, naj:

- pritožbo Komisije v celoti zavrne in
- Komisiji naloži plačilo stroškov.

V zadevi C-123/13 P

32 Versalis in Eni Sodišču predlagata, naj:

- izpodbijano sodbo razveljavi v celoti ali v delu, v katerem je bila z njo zavrnjena njuna skupna tožba na prvi stopnji in zato:
 - sporno odločbo razglasi za nično ali delno nično,
 - in/ali razglasi za nično ali vsaj zniža globo, ki jima je bila s to odločbo naložena;
- podredno, izpodbijano sodbo razveljavi v celoti ali v delu, v katerem je bila z njo zavrnjena njuna tožba na prvi stopnji, in zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču, da to meritorno odloči ob upoštevanju smernic, ki jih bo podalo Sodišče; in
- Komisiji naloži plačilo stroškov na obeh stopnjah.

33 Komisija Sodišču predlaga, naj:

- pritožbo zavrne in
- družbama Versalis in Eni naloži plačilo stroškov.

34 S sklepom predsednika Sodišča z dne 21. januarja 2014 sta bili zadevi C-93/13 P in C-123/13 P združeni za pisno in ustno fazo postopka ter izdajo sodbe.

Pritožbi

35 Pritožbeni razlogi so predstavljeni po vrstnem redu izpodbijanih točk sodbe Splošnega sodišča.

Prvi pritožbeni razlog v zadevi C-123/13 P

Trditve strank

- 36 Družbi Versalis in Eni s prvim pritožbenim razlogom, ki se nanaša na točke od 53 do 78 izpodbijane sodbe, trdita, da je Splošno sodišče s tem, da je odgovornost za kršitev, ki so jih domnevno storile družbe, ki jih v sektorju CR obvladuje družba Eni, pripisalo tej družbi, v nasprotju s členom 81 ES odstopilo od upoštevne sodne prakse Sodišča in ni izpolnilo obveznosti obrazložitve v okviru presoje dokazov, predloženih za izpodbijanje domneve o izvajanju odločilnega vpliva, tako da naj bi Splošno sodišče kršilo tudi temeljna načela zakonitosti in osebne odgovornosti za omejevalne sporazume, domneve nedolžnosti in pravice do obrambe ter načelo omejene odgovornosti družb.
- 37 Družbi Versalis in Eni opozarjata na več elementov, ki sta jih navedli pred Splošnim sodiščem, in zlasti na to, da družba Eni pri zadevni kršitvi ni sodelovala, da ni bila nikoli dejavna v kemijskem sektorju in, natančneje, sektorju CR, da ni bilo nobenega položaja prekrivanja funkcij med člani njenih upravnih organov in upravnih organov njenih hčerinskih družb, da ima vsaka od njih lasten postopek odločanja, da poleg tega ni nobenega pretoka informacij (*reporting lines*) teh hčerinskih družb k njihovi matični družbi in da družba Eni opravlja zgolj običajno vlogo finančnoinvesticijskega holdinga, kar zadeva njene hčerinske družbe, dejavne v manj pomembnem sektorju od tistega, v katerem opravlja svoje glavne dejavnosti, ki je od njega vsekakor različen.
- 38 Družbi Versalis in Eni trdita, da je sodba nepravilna v delu, v katerem je Splošno sodišče nedosledno in brez vsakršne upoštevne obrazložitve štelo, da so popolnoma brezpredmetni vsi ti materialno dokazani elementi, ki bi v skladu s sodno prakso Sodišča lahko dokazovali, da družba Eni dejansko ni izvajala odločilnega vpliva na svoje hčerinske družbe. V praksi naj bi ta ugotovitev Splošnega sodišča pomenila, da je, v nasprotju z načeli iz sodbe Akzo Nobel in drugi/Komisija (C-97/08 P, EU:C:2009:536), načeli osebne odgovornosti in kazni, domnevo nedolžnosti in pravico do obrambe, domneva o odločilnem vplivu neizpodbojna domneva.
- 39 Komisija se sklicuje na sodbo Eni/Komisija (C-508/11 P, EU:C:2013:289), v kateri je Sodišče istima subjektoma odgovorilo na podoben pritožbeni razlog, in meni, da je prvi pritožbeni razlog očitno neutemeljen.

Presoja Sodišča

- 40 Prvi pritožbeni razlog družb Versalis in Eni se nanaša na to, da je bila v zvezi z družbo Eni uporabljena domneva o odločilnem vplivu matičnih družb na hčerinske družbe, ki so vpletene v kršitve pravil Unije o konkurenci. Kot je Sodišče opozorilo v točki 46 sodbe Eni/Komisija (EU:C:2013:289), na katero se sklicuje Komisija, se lahko v skladu z ustaljeno sodno prakso ravnanje hčerinske družbe za namene uporabe člena 81 ES pripiše matični družbi zlasti glede na gospodarske, organizacijske in pravne povezave med matično in hčerinsko družbo, kadar hčerinska družba, čeprav je ločen pravni subjekt, o svojem ravnanju na trgu ne odloča samostojno, ampak se v bistvu ravna po navodilih matične družbe. Ker sta namreč v takem položaju matična in hčerinska družba del iste gospodarske enote in sta torej eno samo podjetje v smislu člena 81 ES, lahko Komisija odločbo o naložitvi glob naslovi na matično družbo, ne da bi bilo treba dokazati, da je bila ta pri kršitvi osebno vpletena.
- 41 Iz ustaljene sodne prakse Sodišča je razvidno tudi, da v posebnem primeru, v katerem ima matična družba v lasti ves ali skoraj ves kapital svoje hčerinske družbe, ki je kršila pravila Unije o konkurenci, obstaja izpodbojna domneva, da ta matična družba dejansko odločilno vpliva na hčerinsko družbo (sodba Eni/Komisija, EU:C:2013:289, točka 47).

- 42 V takem položaju za tako domnevo zadostuje, da Komisija dokaže, da je ves ali skoraj ves kapital hčerinske družbe v lasti matične družbe. Komisija bo nato lahko štela, da je matična družba solidarno odgovorna za plačilo globe, naložene njeni hčerinski družbi, razen če ta matična družba, ki nosi breme ovrženja te domneve, predloži zadostne dokaze, da njena hčerinska družba na trgu ravna samostojno (glej sodbi Akzo Nobel in drugi/Komisija, EU:C:2009:536, točka 61, ter Elf Aquitaine/Komisija, C-521/09 P, EU:C:2011:620, točka 57).
- 43 Poleg tega tudi v posebnem primeru, v katerem ima holdinška družba v lasti 100 % ali skoraj ves kapital vmesne družbe, ki ima sama v lasti 100 % ali skoraj ves kapital hčerinske družbe iz njene skupine, ki je kršila pravila Unije o konkurenci, obstaja izpodbojna domneva, da ta holdinška družba odločilno vpliva na ravnanje vmesne družbe in posredno, prek te vmesne družbe, tudi na ravnanje navedene hčerinske družbe (glej v tem smislu sodbo Eni/Komisija, EU:C:2013:289, točki 48 in 49 ter navedena sodna praksa).
- 44 V obravnavanem primeru, kot je Splošno sodišče ugotovilo v točki 63 izpodbijane sodbe, ni sporno, da je imela družba Eni med celotnim trajanjem zadevne kršitve delno neposredno in delno posredno v lasti od 99,93 % do 100 % kapitala družb, ki so bile v skupini odgovorne za dejavnosti v zvezi s CR, in sicer zaporedno družb EniChem Elastomeri, EniChem in Polimeri Europa, pozneje Versalis. Zato je mogoče domnevo iz točk 41 in 43 te sodbe uporabiti za družbo Eni.
- 45 Ugotoviti je treba, da je elemente, na katere se sklicujeta družbi Versalis in Eni, Splošno sodišče preučilo v točkah od 66 do 72 izpodbijane sodbe. Obrazložitev te sodbe ne dopušča nobenega dvoma o preudarkih, s katerimi je Splošno sodišče utemeljilo svojo odločitev o tem, in zato Sodišču omogoča nadzor. Iz tega je razvidno, da izpodbijana sodba glede tega nikakor ni neobrazložena. Splošno sodišče torej ni napačno uporabilo prava pri ugotovitvi iz točke 73 izpodbijane sodbe, da družbi Versalis in Eni nista ovrgli domneve o odločilnem vplivu družbe Eni na hčerinske družbe EniChem Elastomeri, EniChem in Polimeri Europa, pozneje Versalis, saj nista predložili zadostnih dokazov, da so te hčerinske družbe na trgu ravnale samostojno.
- 46 V nasprotju s trditvami družb Versalis in Eni se zaradi te ugotovitve Splošnega sodišča domneva o odločilnem vplivu ne šteje za neizpodbojno domnevo. Težavnost predložitve nasprotnega dokaza, potrebnega za ovrženje domneve, sama po sebi ne pomeni, da je ta domneva dejansko neizpodbojna, zlasti če ta dokaz v okviru svojih dejavnosti najlažje poiščejo subjekti, na katere se domneva nanaša (glej sodbo Elf Aquitaine/Komisija, EU:C:2011:620, točka 70).
- 47 Prav tako torej ni mogoče sprejeti očitka, da je Splošno sodišče s potrditvijo neizpodbojnosti te domneve kršilo načeli osebne odgovornosti in kazni ter domnevo nedolžnosti in pravico do obrambe.
- 48 Zato je treba prvi pritožbeni razlog, ki ga navajata družbi Versalis in Eni, zavrnil kot neutemeljen.

Drugi pritožbeni razlog v zadevi C-123/13 P

Trditve strank

- 49 Družbi Eni in Versalis z drugim pritožbenim razlogom, ki se nanaša na točke 94, 95 in 97 izpodbijane sodbe in je povezan s kršitvijo načela osebne odgovornosti, Splošnemu sodišču očitata, da je s tem, da je družbi Versalis pripisalo odgovornost za kršitev, ki jo je storila družba [...] (*zaupno*), nekdanja EniChem, napačno uporabilo upoštevno sodno prakso Sodišča in ni dovolj obrazložilo zavrnitve njunih trditev.
- 50 Družbi Versalis in Eni s sklicevanjem na sodbi ETI in drugi (C-280/06, EU:C:2007:775) ter ThyssenKrupp Nirosta/Komisija (C-352/09 P, EU:C:2011:191) v bistvu trdita, da je Sodišče priznalo možnost odstopa od osebne odgovornosti le izjemoma in pod določenimi pogoji, ki v obravnavanem

primeru niso izpolnjeni. Glede tega med drugim poudarjata, da družba [...] (*zaupno*), nekdanja EniChem, pravno in ekonomsko ni prenehala obstajati. Sklicujeta se tudi na nezadostno obrazložitev izpodbijane sodbe.

- 51 Komisija opozarja, da gre pri nevarnosti, da bi družba [...] (*zaupno*), nekdanja EniChem, utegnila postati „prazna lupina“, ugotovljeni v točki 95 izpodbijane sodbe, za dejstvo, ki ga Sodišče ne preverja. Dodaja, da, v vsakem primeru, Sodišče primerov odgovornosti prevzemne družbe ni omejilo na položaje, v katerih je prenosna družba prenehala opravljati kakršnokoli gospodarsko dejavnost. V skladu s sodno prakso Sodišča iz sodb Aalborg Portland in drugi/Komisija (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P in C-219/00 P, EU:C:2004:6) ter ETI in drugi (EU:C:2007:775) je zgolj obstoj „strukturne povezave“ med prenosno in prevzemno družbo, ki spadata v isto skupino, odločilen za odgovornost prevzemne družbe.

Presoja Sodišča

- 52 Drugi pritožbeni razlog, ki ga v zadevi C-123/13 P navajata družbi Versalis in Eni, se nanaša na vprašanje nasledstva podjetij. Kot je Sodišče opozorilo v točki 51 sodbe Versalis/Komisija (C-511/11 P, EU:C:2013:386), se v skladu z ustaljeno sodno prakso konkurenčno pravo Unije nanaša na dejavnost podjetij in pojem podjetja zajema vse subjekte, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, ne glede na njihovo pravno obliko in njihov način financiranja. Kadar tak subjekt krši pravila o konkurenci, mora v skladu z načelom osebne odgovornosti odgovarjati za to kršitev.
- 53 Sodišče je že razsodilo, da kadar dva subjekta sestavljata enoten gospodarski subjekt, dejstvo, da subjekt, ki je storil kršitev, še obstaja, samo po sebi ne preprečuje, da bi bil sankcioniran subjekt, na katerega so bile prenesene njegove gospodarske dejavnosti. Tako izvajanje sankcije je zlasti dopustno, kadar ta subjekta obvladuje ista oseba in sta glede na tesne vezi, ki ju povezujejo na gospodarskem in organizacijskem področju, uporabljala v glavnem enake poslovne smernice (glej sodbi ETI in drugi, EU:C:2007:775, točki 48 in 49 in navedena sodna praksa, in Versalis/Komisija, EU:C:2013:386, točka 52).
- 54 Splošno sodišče je v točkah 91 in 92 izpodbijane sodbe opozorilo na povezave med družbami, ki so zaporedno odgovorne za dejavnost CR v skupini in na to, da ima družba Eni kot matična družba neposredno ali posredno v lasti več kot 99,9 % osnovnega kapitala vseh teh družb. Glede na te elemente je v točki 93 izpodbijane sodbe pravilno ugotovilo, da obstaja gospodarska kontinuiteta med prenosno družbo, vpleteno v kartel, in sicer EniChem, pozneje [...] (*zaupno*), in prevzemno družbo Polimeri Europa, pozneje Versalis.
- 55 Splošno sodišče je poleg tega v točki 95 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je po notranjih prestrukturiranjih v navedeni skupini obstajala nevarnost, da prvotni izvajalec dejavnosti CR v skupini Eni, v obravnavanem primeru družba EniChem, pozneje [...] (*zaupno*), postane „prazna lupina“ in da v takem primeru sankcija, ki bi ji bila naložena na podlagi prava v zvezi s karteli, ne bi imela nobenega učinka. Gre za presojo dejstev, ki je Sodišče v okviru pritožbe ni pristojno preverjati.
- 56 Glede na navedeno Splošno sodišče ni napačno uporabilo prava pri ugotovitvi iz točke 98 izpodbijane sodbe, da je Komisija vsa kršitvena ravnanja družbe EniChem, pozneje [...] (*zaupno*), pravilno pripisala družbi Polimeri Europa, pozneje Versalis, ne glede na to, da je družba [...] (*zaupno*) še vedno obstajala.
- 57 Te ugotovitve ne omajajo dejstvo, da je Sodišče v točki 144 sodbe ThyssenKrupp Nirosta/Komisija (EU:C:2011:191) razsodilo, da se primer, naveden v točki 53 te sodbe, nanaša tudi na položaj, v katerem je subjekt, ki je storil kršitev, pravno ali gospodarsko prenehal obstajati, ker bi utegnila biti sankcija, naložena podjetju, ki ne opravlja več gospodarskih dejavnosti, brez odvrčalnega učinka, saj

iz te sodbe ne izhaja ravno to, da bi bil pripis odgovornosti za kršitev subjektu, ki ni storilec te kršitve, omejen zgolj na primere, v katerih naložitev sankcije družbi storilki kršitve ne bi delovala odvrtačno (glej sodbo Versalis/Komisija, EU:C:2013:386, točka 55).

- 58 V sodbi ETI in drugi (EU:C:2007:775), na katero se je Sodišče izrecno sklicevalo v točki 144 zgoraj navedene sodbe ThyssenKrupp Nirosta/Komisija (EU:C:2011:191), je namreč Sodišče razsodilo, da je Komisija upravičeno pripisala odgovornost za zadevno kršitev družbi, ki ni bila storilka kršitvenih ravnanj, v položaju, v katerem je subjekt, ki je bil storilec kršitve, še naprej obstajal kot gospodarski subjekt na drugih trgih (glej sodbo ETI in drugi, EU:C:2007:775, točka 45). Sodišče je to presojo utemeljilo s tem, da so bile zadevne družbe med svojimi kršitvenimi ravnanji v lasti istega javnega subjekta (glej sodbi ETI in drugi, EU:C:2007:775, točka 50, in Versalis/Komisija, EU:C:2013:386, točka 56).
- 59 Ugotoviti je treba tudi, da obseg sodbe ETI in drugi (EU:C:2007:775) v nasprotju s trditvami družb Versalis in Eni ni omejen na primere, v katerih so zadevni subjekti pod nadzorom javnega organa. Sodišče je namreč v točki 44 te sodbe pojasnilo, da okoliščina, da se za prenos dejavnosti niso odločili posamezniki, ampak zakonodajalec zaradi privatizacije, ni upoštevna. Sodišče je torej ocenilo, da bi lahko obstajali dvomi o možnosti pripisa kršitve subjektu, ki je pravni naslednik, kvečjemu če bi oba nadziral javni organ, te dvome pa je nato Sodišče ovrгло. Nasprotno pa ne more biti nobenega dvoma glede take možnosti pripisa odgovornosti, če ta nadzor, kot v obravnavanem primeru, opravlja družba zasebnega prava (glej sodbo Versalis/Komisija, EU:C:2013:386, točka 57).
- 60 Glede na te preudarke torej Splošno sodišče ni napačno uporabilo prava s tem, da je ugotovilo, da je lahko Komisija upravičeno pripisala odgovornost za vsa zadevna protikonkurenčna ravnanja družbi Versalis.
- 61 Glede zatrjevanega neobstoja obrazložitve je Splošno sodišče v točkah od 89 do 98 izpodbijane sodbe natančno pojasnilo, zakaj je menilo, da je tožbeni razlog, ki je bil podan na prvi stopnji in se nanaša na to, da se odgovornost za navedena ravnanja ne pripiše družbi Versalis, neutemeljen. Obrazložitev te sodbe ne dopušča nobenega dvoma glede preudarkov, s katerimi je Splošno sodišče utemeljilo svojo odločitev o tem, in zato Sodišču omogoča, da opravi nadzor. Iz tega je razvidno, da izpodbijana sodba glede tega nikakor ni neobrazložena.
- 62 Ker ni mogoče sprejeti nobene od trditve v zvezi z drugim pritožbenim razlogom družb Versalis in Eni, je treba ta pritožbeni razlog zavrniti kot neutemeljen.

Tretji pritožbeni razlog v zadevi C-123/13 P

Trditve strank

- 63 Družbi Versalis in Eni v okviru tretjega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču očitata, da je napačno in protislovno uporabilo načelo iz sodne prakse o nujni izrecni oddaljitvi od kartela, zato da se ne bi pripisala odgovornost za kršitev, in da je kršilo načelo *in dubio pro reo* s tem, da je v točki 173 izpodbijane sodbe ugotovilo, da se je družba EniChem, pozneje [...] (*zaupno*), udeležila sestanka 12. ali 13. junija 1993 v Firencah, v točki 183 iste sodbe pa, da sta bila sestanka iz leta 2002, ki se jih je udeležila družba Polimeri Europa, pozneje Versalis, protikonkurenčna. Splošno sodišče naj bi prav tako izkrivilo dokaze z ugotovitvijo, kot trdi Komisija, da sta bila sestanka iz leta 2002 protikonkurenčna. Zato naj Splošno sodišče z ugotovitvijo, da sta družbi EniChem in Polimeri Europa sodelovali pri kartelu med njegovim celotnim trajanjem, torej od maja 1993 do maja 2002, ne bi opravilo le napačne presoje, temveč naj bi prav tako opustilo vsebinski sodni nadzor.
- 64 Komisija trdi, da se želi s trditvami družb Versalis in Eni izpodbijati presoja dejstev, ki jo je opravilo Splošno sodišče, in da je treba zato ugotoviti, da pritožbeni razlog ni dopusten.

Presoja Sodišča

- 65 Ugotoviti je treba, da družbi Versalis in Eni z navedenim pritožbenim razlogom izpodbijata ugotovitve in presojo dejstev, ki razen v primeru izkrivljanja dokazov ne pomenijo pravnega vprašanja, ki bi bilo kot tako predmet nadzora Sodišča.
- 66 Glede očitka o izkrivljanju navedenih dokazov je treba ugotoviti, da družbi Versalis in Eni nista trdili, da jih je Splošno sodišče očitno izkrivljalo.
- 67 Ugotoviti je torej treba, da tretji pritožbeni razlog ni dopusten.

Četrty pritožbeni razlog v zadevi C-123/13 P

Trditve strank

- 68 Družbi Versalis in Eni s četrty pritožbenim razlogom, ki se nanaša na točko 239 in naslednje izpodbijane sodbe, trdita, da je Splošno sodišče kršilo pravo Unije, ker ni ugotovilo napak, ki naj bi jih storila Komisija pri določitvi osnovnega zneska globe v smislu smernic iz leta 2006.
- 69 Prvič, Splošnemu sodišču očitata, da ni obrazložilo izpodbijane sodbe, ki naj ne bi odgovarjala na očitke, predstavljene v postopku na prvi stopnji. Poleg tega naj bi Splošno sodišče kršilo načeli sorazmernosti in enakega obravnavanja, ker naj glede na dejstva, ki so mu bila predložena, ne bi vsebinsko presojalo, ali je Komisija spoštovala načela pravičnosti, sorazmernosti in enakega obravnavanja pri določitvi osnovnega zneska globe glede na resnost kršitve in dodatni znesek.
- 70 Drugič, družbi Versalis in Eni Splošnemu sodišču očitata, da je s tem, da ni odgovorilo na njun tožbeni razlog, ki je bil naveden na obravnavi in se je nanašal na to, da Komisija ni uporabila točke 18 smernic iz leta 2006, kršilo načeli sorazmernosti in enakega obravnavanja.
- 71 Tretjič, Splošnemu sodišču očitata, da pri izračunu osnovnega zneska globe ni uporabilo števila let, ki ustreza trajanju kršitve, kakršno je razvidno iz elementov, navedenih v okviru tretjega pritožbenega razloga v zadevi C-123/13 P.
- 72 Komisija najprej trdi, da četrty pritožbeni razlog v tej zadevi ni natančen in da povzema trditve, podane na prvi stopnji. Dalje, nekateri očitki družb Versalis in Eni naj bi se nanašali na presojo dejstev. Nazadnje, na prvi stopnji naj se ne bi navajal noben poseben tožbeni razlog v zvezi z uporabo točke 18 Smernic iz leta 2006 o načinu določanja glob. Komisija glede trajanja kršitve meni, da Splošnemu sodišču ni mogoče očitati nobene napake.

Presoja Sodišča

- 73 Kot je generalni pravobranilec poudaril v točki 35 sklepnih predlogov, prvi očitek družb Eni in Versalis ni dopusten, ker s tem očitkom ne kritizirata izpodbijane sodbe, temveč napotujeta na trditve, ki sta jih podali na prvi stopnji.
- 74 Drugi očitek prav tako ni dopusten, ker družbi Versalis in Eni nista dokazali, da sta pred Splošnim sodiščem navedli tožbeni razlog v zvezi s tem, da Komisija ni uporabila točke 18 smernic iz leta 2006.
- 75 Tretji pritožbeni razlog je treba zavriniti, ker temelji na predpostavki, da bo sprejet drugi pritožbeni razlog v zadevi C-123/13 P.

- 76 Zato je treba ugotoviti, da četrti pritožbeni razlog v navedeni zadevi deloma ni dopusten, deloma pa ni utemeljen.

Prvi pritožbeni razlog v zadevi C-93/13 P

Trditve strank

- 77 Komisija v okviru svojega prvega pritožbenega razloga kritizira točke od 272 do 275 izpodbijane sodbe, v katerih je navedeno:

„272V obravnavanem primeru pa je treba ugotoviti, da Komisija v zadevah, ki so navedene v [sporni] odločbi, da bi se dokazal obstoj ponovne kršitve družbe Eni, in sicer v zadevah, v katerih sta bili sprejeti odločbi polipropilen in PVC II (glej točko 257 [izpodbijane sodbe]) (glej opombo št. 517 [sporne] odločbe), ni niti trdila niti dokazala, da družbi, na kateri se nanašajo navedene odločbe, in sicer [Anic] in EniChem, nista samostojno odločali o svojem ravnanju na zadevnem trgu v ugotovljenih obdobjih kršitve in da tako s svojo matično družbo Eni sestavljata gospodarski subjekt in torej podjetje v smislu členov 81 ES in 82 ES. Komisija je namreč ugotovila kršitev samo v zvezi s tema hčerinskimi družbama, in ne v zvezi z matično družbo. Kot sta potrdili tožeči stranki, ne da bi jima Komisija nasprotovala, družba Eni ni bila zaslišana v upravnem postopku, po katerem so bile sprejete te odločbe.

273 Vendar načelo spoštovanja pravice do obrambe izključuje, da bi se lahko za zakonito štela odločba, s katero Komisija podjetju naloži globo na področju konkurence, ne da bi ga pred tem obvestila o očitkih zoper njega. V obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah mora biti navedeno tudi, na podlagi katerega statusa se pravni osebi očitajo zatrjevana dejstva (sodba Papierfabrik August Koehler in drugi/Komisija, [C-322/07 P, C-327/07 P in C-338/07 P, EU:C:2009:500], točki 37 in 39, ter sodba [Akzo Nobel in drugi/Komisija, EU:C:2009:536], točka 57).

274 Zato ni mogoče dopustiti, da bi Komisija v okviru ugotavljanja obteževalne okoliščine ponovne kršitve družbe Eni lahko menila, da je treba družbo Eni šteti za odgovorno za prejšnjo kršitev, za katero ni bila sankcionirana z odločbo Komisije in v okviru ugotavljanja katere ni prejela obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, tako da ni mogla predstaviti svojih trditev za izpodbijanje morebitnega obstoja gospodarske enote med njo in drugimi podjetji – v obravnavanem primeru družbama Anic in EniChem – v času prejšnje kršitve.

275 Iz tega je razvidno, da kršitve, ugotovljene v členu 1 [sporne] odločbe], ni mogoče šteti za ponovno kršitev družbe Eni.“

- 78 Komisija posebej kritizira točki 273 in 274 izpodbijane sodbe, s čimer Splošnemu sodišču očita, da je kršilo pravna načela v zvezi z izvajanjem pravice do obrambe s tem, da je štelo, da ta načela za uporabo obteževalne okoliščine ponovne kršitve za družbo Eni zahtevajo, da sta bila na to naslovljena obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah v zvezi s prvo kršitvijo in odločba o ugotovitvi te kršitve.
- 79 Komisija meni, da je pravica do obrambe zagotovljena, če ob napovedi, da namerava ugotoviti ponovitev kršitve, strankam da možnost, da dokažejo, da pogoji za ponovno kršitev niso izpolnjeni. Poudarja, da je imela družba Eni v obravnavanem primeru možnost ovreči domnevo o nadzoru nad svojo hčerinsko družbo.
- 80 Komisija je v drugem delu navedenega pritožbenega razloga, ki se, natančneje, nanaša na točko 274 izpodbijane sodbe, trdi, da za ugotovitev ponovne kršitve ni nujno, da je bila prva denarna kazen naložena matični družbi, temveč le, da je bila prva kršitev ugotovljena. Zadostovala naj bi ugotovitev, da je matična družba skupaj s hčerinsko družbo v njeni skoraj popolni lasti tvorila podjetje, ki je storilo novo kršitev in ki mu je mogoče kazen upravičeno povečati zaradi ponovne kršitve. Pri presoji,

ali je podjetje sprejelo ustrezne ukrepe po prvi ugotovitvi kršitve, naj bi bilo treba upoštevati, ali je k ponovni kršitvi nagnjen ta gospodarski subjekt, ne pa, ali so k njej nagnjene posamične družbe, ki ga sestavljajo.

- 81 Komisija trdi, da bi obrazložitev Splošnega sodišča lahko vplivala na represivno delovanje Komisije, ki bi morala sistematično poslati obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah vsem družbam, ki tvorijo podjetje, vpleteno v prvo kršitev, ne glede na to, ali jim je treba v zadevnem primeru naložiti globo. Poleg tega naj ne bi bilo mogoče sprejeti, da se obteževalna okoliščina ponovne kršitve ne uporablja za družbe, ki spadajo v tako podjetje le zaradi organizacijske strukture skupine, h kateri te družbe spadajo.
- 82 Družbi Versalis in Eni trdita, da je treba prvi pritožbeni razlog Komisije zavrnil. Navajata, da družba Eni nikoli ni bila zaslišana niti ni bila udeležena v postopkih, v katerih sta bili izdani odločbi „polipropilen“ in „PVC II“, in menita, da ni mogoče upravičeno trditi, da bi družba Eni lahko v okviru postopka pred sporno odločbo predložila dokaze za ovrženje domneve o odločilnem vplivu družbe Eni na družbi Anic in EniChem, pozneje [...] (*zaupno*), za obdobja, na katera sta se nanašala postopka, ki sta že dolgo končana in v katerih sta bili izdani odločbi „polipropilen“ in „PVC II“.
- 83 Poleg tega naj bi to, da Komisija družbe Eni ni vključila v navedena postopka, pomenilo, da je menila, da okoliščina, da ima matična družba v lasti 100 % kapitala vpletene hčerinske družbe, glede tega ni bila upoštevna. Družbi Versalis in Eni opozarjata, da torej to, da je bila matična družba lastnica vsega kapitala hčerinske družbe, ni zadostovalo za dokaz njenega odločilnega vpliva in da bi morala Komisija dokazati, da je družba Eni dejansko izvajala tak vpliv na družbi Anic in EniChem.
- 84 Družbi Versalis in Eni prav tako trdita, da je družba Eni popolnoma drugačna od družbe, kakršna je bila v obdobju odločb „polipropilen“ in „PVC II“, torej od javnega organa, ki je pod nadzorom in vodstvom italijanske vlade, da bi lahko italijanska država upravljala svoje deleže v nekaterih sektorjih, za katere se šteje, da so v nacionalnem interesu.
- 85 Družbi Versalis in Eni glede drugega dela prvega pritožbenega razloga Komisije trdita, da Komisija napačno razlaga točko 274 izpodbijane sodbe. Menita, da se Splošno sodišče ne sklicuje na sankcijo v obliki globe, temveč bolj na neodgovornost družbe Eni v okviru odločb „polipropilen“ in „PVC II“, ker družba Eni ni bila med kaznovanimi podjetji.

Presoja Sodišča

- 86 Prvi pritožbeni razlog Komisije se nanaša na obteževalno okoliščino ponovne kršitve, ki se uporabi proti družbi Eni, ker je bila z odločbama „polipropilen“ in „PVC II“ ugotovljena odgovornost družbe Anic oziroma družbe EniChem.
- 87 Kot je razvidno iz točke 28 smernic iz leta 2006 ter sodne prakse Sodišča, je za obteževalno okoliščino ponovne kršitve značilno, da enako ali podobno kršitev podjetje nadaljuje ali ponovi, potem ko je Komisija ali nacionalni organ, pristojen za konkurenco, ugotovil, da je to podjetje kršilo določbe člena 81 ES ali 82 ES (glej v tem smislu sodbo *Groupe Danone/Komisija*, C-3/06 P, EU:C:2007:88, točki 40 in 41).
- 88 Glede tega je treba opozoriti, da se konkurenčno pravo Unije nanaša na dejavnost podjetij in da pojem podjetja zajema vse subjekte, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, ne glede na njihovo pravno obliko in njihov način financiranja (glej sodbo *Akzo Nobel in drugi/Komisija*, EU:C:2009:536, točka 54 in navedena sodna praksa).

- 89 Kadar tak gospodarski subjekt krši pravila o konkurenci, mora v skladu z načelom osebne odgovornosti za to kršitev odgovarjati. Vendar je treba kršitev konkurenčnega prava Unije pravni osebi, ki se ji bo morda naložila globa, nedvoumno pripisati, nanjo pa je treba nasloviti tudi obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah (glej v tem smislu sodbo Akzo Nobel in drugi/Komisija, EU:C:2009:536, točki 56 in 57 ter navedena sodna praksa).
- 90 Odgovornost za ravnanje hčerinske družbe je mogoče v skladu s sodno prakso, povzeto v točki 40 te sodbe, za namene uporabe člena 81 ES pripisati matični družbi, če matična in njena hčerinska družba spadata v isti gospodarski subjekt in v smislu tega člena tvorita eno samo podjetje.
- 91 Tako se za ugotovitev obteževalne okoliščine ponovne kršitve matične družbe ne zahteva, da so bili proti njej uvedeni prejšnji postopki, v katerih sta bila izdana obvestilo o ugotovitvah o ugotovljenih kršitvah in odločba. Glede tega je posebno pomembno, da je prej ugotovljena prva kršitev zaradi ravnanja hčerinske družbe, s katero je ta matična družba, vpletena v drugo kršitev, že ob prvi kršitvi tvorila eno samo podjetje v smislu člena 81 ES.
- 92 Cilj kaznovanja ravnanj, ki so v nasprotju s pravili konkurence, in preprečevanja njihovega ponavljanja z odvračalnimi sankcijami (glej sodbo ETI in drugi, EU:C:2007:775, točka 41 in navedena sodna praksa) bi bil ogrožen, če bi lahko podjetje, ki vključuje hčerinsko družbo, povezano s prvo kršitvijo, s spreminjanjem svoje pravne strukture z ustanavljanjem novih hčerinskih družb, proti katerim ni bilo mogoče uvesti postopka zaradi prve kršitve, vendar so vpletene v storitev nove kršitve, onemogočilo ali posebej otežilo in tako preprečilo kazen za ponovno kršitev.
- 93 Kot je sicer Splošno sodišče razsodilo v izpodbijani sodbi, je treba spoštovati pravico do obrambe pravne osebe, ki se ji očitata ponovna kršitev. To spoštovanje pa ne zahteva, kot je Splošno sodišče napačno navedlo v točki 274 izpodbijane sodbe, da je lahko ta pravna oseba v okviru postopkov, uvedenih zaradi prve kršitve, izpodbijala to, da je z drugimi subjekti, ki so bili prav tako predmet postopka, tvorila isti gospodarski subjekt. Navedeni pravni osebi je treba zagotoviti le, da se lahko brani takrat, ko se ji očitata ponovna kršitev.
- 94 Glede tega je treba opozoriti, da je spoštovanje pravice do obrambe v vseh postopkih, ki lahko pripeljejo do kazni, zlasti glob ali periodičnih denarnih kazni, temeljno načelo prava Unije, ki ga je treba v celoti upoštevati tudi, če gre za upravni postopek (sodbe Hoffmann-La Roche/Komisija, 85/76, EU:C:1979:36, točka 9; ARBED/Komisija, C-176/99 P, EU:C:2003:524, točka 19, in Papierfabrik August Koehler in drugi/Komisija, EU:C:2009:500, točka 34).
- 95 V okviru postopka zaradi kršitve pravil o konkurenci glede tega bistveno postopkovno jamstvo zagotavlja obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah (glej v tem smislu sodbe Musique Diffusion française in drugi/Komisija, od 100/80 do 103/80, EU:C:1983:158, točka 10, in Papierfabrik August Koehler in drugi/Komisija, EU:C:2009:500, točka 35).
- 96 Kadar namerava Komisija odgovornost za kršitev konkurenčnega prava pripisati pravni osebi in ji očitati ponovno kršitev, mora obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah vsebovati vse elemente, ki tej pravni osebi omogočajo obrambo. Natančneje, če je ta pravna oseba matična družba, proti kateri se uveljavlja obteževalna okoliščina ponovne kršitve zaradi protikonkurenčnega ravnanja, ki ga je Komisija ugotovila glede ene od njenih hčerinskih družb, vendar zaradi njega ta matična družba pred tem obvestilom ni bila naslovnica odločbe o ugotovitvi prve kršitve, mora obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki je naslovljeno nanjo, vsebovati elemente, ki utemljujejo, da so izpolnjeni pogoji za ponovno kršitev, in zlasti dokazujejo, da je navedena pravna oseba v času prve kršitve tvorila eno samo podjetje z družbo, glede katere je bila ugotovljena prva kršitev. Glede tega mora Komisija dokazati, da je pravna oseba, povezana z drugo kršitvijo, že v času prve kršitve izvajala odločilen vpliv na hčerinsko družbo, vpleteno v prvo kršitev.

- 97 V nasprotju s trditvami družbe Eni to, da je med prvo in drugo kršitvijo pravil konkurence preteklo neko časovno obdobje, načeloma ne preprečuje uveljavljanja obteževalne okoliščine ponovne kršitve proti pravni osebi, proti kateri ni bil uveden postopek zaradi prve kršitve. Vendar mora Komisija pri presoji nagnjenosti podjetja h kršenju pravil konkurence upoštevati čas, ki je pretekel med kršitvama (glej v tem smislu sodbo Lafarge/Komisija, C-413/08 P, EU:C:2010:346, točka 70). Poleg tega mora sodišče Evropske unije pri preverjanju, ali je bilo spoštovano načelo pravice do obrambe, upoštevati vse okoliščine obravnavane zadeve, zlasti morebitne težave pri dokazovanju zaradi časa, ki je pretekel od prve kršitve, strukturno spreminjanje podjetja ali razvoj pravnih pravil, ki se uporabljajo na področju konkurence.
- 98 Poleg tega je treba opozoriti, da mora Komisija tako v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah kot v odločbi dokazati, da so izpolnjeni pogoji za ponovno kršitev. Zato mora Komisija, kadar družbi naloži globo zaradi kršitve pravil Unije o konkurenci in pri izračunu globe uporabi množitelj, z namenom da upošteva, da je bila ta družba že prej vpletena v kršitev pravil konkurence, skupaj z odločbo o naložitvi navedene globe podati obrazložitev, ki sodiščem Unije in tej družbi omogoča razumeti, v kakšni vlogi in koliko je bila vpletena v prejšnjo kršitev. Zlasti če Komisija meni, da je navedena družba sestavljala podjetje, ki je bilo naslovnik odločbe o prejšnji kršitvi, mora to trditev pravno zadostno obrazložiti (sodbi Eni/Komisija, EU:C:2013:289, točka 129, in Versalis/Komisija, EU:C:2013:386, točka 142).
- 99 Glede obteževalne okoliščine ponovne kršitve, ki se uveljavlja v zvezi z družbo Eni, je treba, ne da bi bilo treba preučiti obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, ugotoviti, da je le v točki 540 obrazložitve izpodbijane odločbe navedba, da je družba EniChem že bila naslovnica prejšnjih odločb o usklajenih ravnanjih, ki napotuje na opombo, v kateri sta navedeni odločba „polipropilen“, „v kateri je [Komisija] ugotovila, da je [Anic], hčerinska družba v skupini ENI, sodelovala pri kartelu“, in odločba „PVC II“, „v kateri je [Komisija] ugotovila, da je družba [EniChem] sodelovala pri kartelu“. V navedeni točki obrazložitve je poleg tega navedeno, da je družba Eni ponovna kršiteljica, brez drugega pojasnila.
- 100 Ker pa je odločba „polipropilen“ naslovljena med drugim na družbo Anic, odločba „PVC II“ pa med drugim na družbo EniChem, je treba ugotoviti, da na podlagi navedb, ki so podane v sporni odločbi in na katere je opozorjeno v prejšnji točki te sodbe, nikakor ni mogoče razumeti, v kakšni vlogi in koliko naj bi bila družba Eni, ki je ni niti med naslovniki odločbe „polipropilen“ niti med naslovniki odločbe „PVC II“, vključena v kršitvi, ugotovljeni s tem odločbama.
- 101 Ker sporna odločba očitno ne vsebuje nobene obrazložitve, ki bi družbi Eni omogočala obrambo, sodišču Unije pa opravljanje nadzora, je treba v zvezi z družbo Eni zavrniti obteževalno okoliščino ponovne kršitve.
- 102 Iz vsega navedenega je razvidno, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ko je v točki 274 izpodbijane sodbe navedlo pogoje za ponovno kršitev. Ker pa se zdi odločitev Splošnega sodišča v točki 275 izpodbijane sodbe, da se glede družbe Eni zavrne obteževalna okoliščina ponovne kršitve, utemeljena z drugimi pravnimi razlogi, ta napaka ne more povzročiti razveljavitve te odločitve niti posledic, ki jih je Splošno sodišče na njeni podlagi izpeljalo glede zneska globe, ampak je treba obrazložitev nadomestiti (glej v tem smislu sodbo FIAMM in drugi/Svet in Komisija, C-120/06 P in C-121/06 P, EU:C:2008:476, točka 187 in navedena sodna praksa).
- 103 Prvi pritožbeni razlog v zadevi C-93/13 P je torej treba zavrniti.

Peti pritožbeni razlog v zadevi C-123/13 P

Trditve strank

- 104 Družbi Versalis in Eni s petim pritožbenim razlogom trdita, da je Splošno sodišče kršilo pravna pravila Unije na področju ponovne kršitve s tem, da je v točkah od 278 do 280 izpodbijane sodbe potrdilo, da se je obteževalna okoliščina ponovne kršitve lahko uporabila za družbo Versalis na podlagi gospodarskega nasledstva družbe EniChem, pozneje [...] (*zaupno*), ki je sodelovala pri kršitvi iz odločbe „PVC II“, s strani družbe Polimeri Europa. Poleg tega trdita, da je Splošno sodišče v točki 276 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo, ker je ohranilo solidarno odgovornost družbe Eni za plačilo globe, vključno z njenim delom, povezanim z obteževalno okoliščino ponovne kršitve.
- 105 Prvič, sklicujeta se na pomanjkljivo obrazložitev glede povezav med podjetji, odgovornimi za različne kršitve. Drugič, izpodbijata uporabo merila gospodarskega nasledstva. Tretjič, trdita, da je Splošno sodišče prekoračilo meje svoje pristojnosti s tem, da je potrdilo uporabo obteževalne okoliščine ponovne kršitve z obrazložitvijo, ki se razlikuje od tiste, ki jo je podala Komisija. Četrtrič, s sklicevanjem na položaj družbe Bayer, opisan v točki 367 izpodbijane sodbe, trdita, da je Splošno sodišče kršilo načelo enakega obravnavanja s tem, da je določilo zgolj desetodstotno znižanje povečanja globe na podlagi obteževalne okoliščine. Petič, družbi Versalis in Eni menita, da Splošno sodišče glede solidarne obveznosti družbe Eni, da plača to povišanje, ni izpolnilo obveznosti obrazložitve in je odstopilo od sodne prakse Sodišča iz sodbe Arkema/Komisija (C-520/09 P, EU:C:2011:619), v kateri je bilo potrjeno, da matična družba, ki tvori enotno hčerinsko družbo, odgovorno za kršitev pravil konkurence, ne odgovarja solidarno za del globe, ki ustreza ponovni kršitvi hčerinske družbe, ker ta matična družba ni tvorila gospodarske enote s to hčerinsko družbo, ko je bila storjena prva kršitev.
- 106 Komisija trdi, da ti očitki niso utemeljeni.

Presoja Sodišča

- 107 Ta pritožbeni razlog se nanaša na obteževalno okoliščino ponovne kršitve, ki je bila uporabljena glede družbe Versalis zaradi ugotovitve odgovornosti družbe EniChem z odločbo „PVC II“. Splošno sodišče je pri svoji preučitvi tretjega tožbenega razloga tožečih strank na prvi stopnji, na katero Splošno sodišče napotuje v točki 278 izpodbijane sodbe, obširno opisalo povezave med različnimi pravnimi osebami, ki jim je pripisana odgovornost za kršitve. Poleg tega je iz preučitve drugega pritožbenega razloga družb Versalis in Eni v zadevi C-123/13 P razvidno, da je bilo mogoče upravičeno šteti, da je podana kontinuiteta podjetja med družbama EniChem, pozneje [...] (*zaupno*), in Polimeri Europa, pozneje Versalis. Poleg tega Splošno sodišče ni prekoračilo svojih pooblastil, ampak se je oprlo na elemente sporne odločbe za ugotovitev, da so bili pogoji za ponovno kršitev izpolnjeni. Prvi trije očitki zato niso utemeljeni.
- 108 Ker je bila ponovna kršitev ugotovljena glede družbe Versalis, nekdanje Polimeri Europa, zaradi zgolj ene kršitve, storjene pred sporno odločbo, je Splošno sodišče v točki 367 izpodbijane sodbe pravilno razsodilo, da je bil položaj družb Versalis in Eni primerljiv s položajem družbe Bayer, glede katere je bila prav tako ugotovljena ponovna kršitev na podlagi ene same kršitve. Četrty pritožbeni razlog zato ni utemeljen.
- 109 Peti očitek, s katerim se izpodbija uporaba, za družbo Eni, domneve o vplivu matične družbe na hčerinske družbe, vpletene v kršitev, se nanaša na prvi pritožbeni razlog družb Versalis in Eni. Iz točk od 40 do 45 te sodbe pa je razvidno, da je bil ta pritožbeni razlog zavržen. Glede sodbe Arkema/Komisija (EU:C:2011:619) je treba ugotoviti, da trditev družb Versalis in Eni izvira iz napačne razlage te sodbe, v kateri je Sodišče zgolj opravilo nadzor izračuna globe na podlagi izbir Komisije, ne da bi se opredelilo glede pogojev za ponovno kršitev.

- 110 Iz teh elementov je razvidno, da je treba peti pritožbeni razlog družb Versalis in Eni zavrniti kot neutemeljen.

Drugi pritožbeni razlog v zadevi C-93/13 P

Trditve strank

- 111 Komisija v okviru drugega pritožbenega razloga, ki se nanaša na točko 316 in naslednje izpodbijane sodbe, nasprotuje primerjavi množitelja, namenjenega, da se zagotovi dovolj močan odvračalni učinek, ki je bil uporabljen pri določitvi zneska globe, naložene družbama Versalis in Eni, ter množitelja, ki se je v sporni odločbi uporabil za družbo Dow, in znižanju množitelja, ki se je uporabil za družbi Versalis in Eni, zaradi kršitve načela enakega obravnavanja.
- 112 Trdi, da je Splošno sodišče prekoračilo meje svoje pristojnosti in kršilo načelo dispozitivnosti, člen 21 Protokola o Statutu Sodišča Evropske unije ter člena 44(1) in 48(2) Poslovnika Splošnega sodišča s tem, da je proučilo pravno vprašanje, povezano z domnevno kršitvijo načela enakega obravnavanja glede množitelja, ki se uporabi za namene odvracanja, pri izračunu globe, ki ga v vlogi, s katero se postopek začne, nista postavili družbi Versalis in Eni.
- 113 Komisija poudarja, da sta družbi Versalis in Eni v tej tožbi Splošnemu sodišču predlagali, naj ugotovi, da je uporaba tega množitelja protipravna, ker naj bi bila zaradi njegove velikosti ta uporaba v nasprotju z načelom sorazmernosti. Podredno sta družbi Versalis in Eni predlagali, naj se navedeni množitelj zniža. Šele na obravnavi pred Splošnim sodiščem naj bi namigovali na kršitev načela enakega obravnavanja. Splošno sodišče naj bi kršilo zgoraj navedene določbe in, natančneje, načelo dispozitivnosti s tem, da je ta razlog izpostavilo *ex officio*.
- 114 Družbi Versalis in Eni izpodbijata drugi pritožbeni razlog Komisije. Trdita, da sta se sklicevali na razliko med množiteljema, uporabljenima za namene odvracanja pri izračunu glob, ki se naložijo vpletenim različnim podjetjem, v utemeljitev njunega tožbenega razloga v zvezi s kršitvijo načela sorazmernosti. Navajata, da je načelo enakega obravnavanja povezano z načelom sorazmernosti. Splošno sodišče naj tako ne bi *ex officio* uporabilo novega tožbenega razloga. Poleg tega naj Komisija na navedeni obravnavi ne bi nasprotovala predložitvi novega tožbenega razloga družb Versalis in Eni.
- 115 Družbi Versalis in Eni opozarjata tudi na sodno prakso Sodišča v zvezi z neomejeno sodno pristojnostjo Splošnega sodišča.

Presoja Sodišča

- 116 Kot generalni pravobranilec poudarja v točki 101 sklepnih predlogov, sta družbi Versalis in Eni večkrat in med drugim v tožbi Komisiji očitali uporabo višjega množitelja za namene odvracanja od tistega, uporabljenega za druga podjetja. S tem očitkom družbi Versalis in Eni v bistvu uveljavljata razlog kršitve načela enakega obravnavanja, o katerem so torej stranke razpravljale. Iz tega je razvidno, da Splošno sodišče ni *ex officio* odločalo o tem razlogu.
- 117 Drugi pritožbeni razlog Komisije je treba zato zavrniti.

Tretji pritožbeni razlog v zadevi C-93/13 P

Trditve strank

- 118 Komisija v okviru tretjega pritožbenega razloga, ki se nanaša na točke od 323 do 325 izpodbijane sodbe, trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo pri razlagi in uporabi načela enakega obravnavanja glede množitelja globe, uporabljenega zaradi odvracanja. Izpodbijana sodba naj prav tako ne bi bila obrazložena. Zlasti naj Splošno sodišče ne bi upoštevalo diskrecijske pravice Komisije pri določanju zneska glob glede na upoštevalne okoliščine s tem, da ji je naložilo popolnoma matematični izračun za določitev množitelja, ki ga je treba uporabiti za globi družb Eni in Versalis. Poleg tega naj bi Splošno sodišče napačno zahtevalo, da je zvišanje globe zaradi odvracanja sorazmerno s posamičnim prometom vpletenih podjetij, in ne, da morajo biti množitelji ali globe, ki izvirajo iz njihove uporabe, sorazmerni s skupnim prometom teh podjetij.
- 119 Družbi Versalis in Eni v okviru tretjega pritožbenega razloga trdita, da Komisija od Sodišča zahteva novo presojo množitelja, uporabljenega zaradi odvracanja. Ta pritožbeni razlog naj tako ne bi bil dopusten. Navedeni pritožbeni razlog naj vsekakor ne bi bil utemeljen. Splošno sodišče naj bi namreč ravnalo v okviru svoje neomejene sodne pristojnosti in Komisija naj ne bi dokazala, da je metoda, ki ji je dalo prednost Splošno sodišče, manj odvracalna od tiste, ki jo predlaga Komisija in ki bi utegnila imeti nesorazmerne rezultate.

Presoja Sodišča

- 120 Kot je poudaril generalni pravobranilec v točki 105 sklepnih predlogov, se tretji pritožbeni razlog Komisije ne nanaša na nujnost spoštovanja načela enakega obravnavanja različnih udeležencev istega omejevalnega sporazuma, temveč na dejavnike, ki jih je treba upoštevati pri preverjanju sorazmernosti naloženih glob. Glede tega se je Splošno sodišče oprlo na elemente v sporni odločbi, natančno obrazložilo svojo odločitev in ni napačno uporabilo prava s tem, da je v točki 325 izpodbijane sodbe razsodilo, da izbira množitelja 1,4 ni bila ustrezna glede na razliko v prometu družb Eni in Dow.
- 121 Navedeni pritožbeni razlog je treba zavrniti kot neutemeljen.

Šesti pritožbeni razlog v zadevi C-123/13 P

Trditve strank

- 122 Družbi Versalis in Eni v okviru šestega pritožbenega razloga trdita, da je Splošno sodišče očitno napačno uporabilo člen 23(2) Uredbe št. 1/2003 s tem, da najvišjega zneska globe ni določilo zgolj glede na promet družbe [...] (*zaupno*), nekdanje EniChem.
- 123 Komisija meni, da se ta pritožbeni razlog prepleta s prvim in drugim pritožbenim razlogom družb Versalis in Eni.

Presoja Sodišča

- 124 Navedeni pritožbeni razlog temelji na predpostavki, da bi se sprejela prvi in drugi razlog navedene pritožbe. Ker sta bila ta razloga zavrnjena, ni treba odgovoriti na šesti pritožbeni razlog družb Versalis in Eni.

Sedmi pritožbeni razlog v zadevi C-123/13 P

Trditve strank

- 125 V okviru sedmega pritožbenega razloga družbi Versalis in Eni nasprotujeta temu, da je Splošno sodišče na prvi stopnji zavrnilo deseti tožbeni razlog, povezan s tem, da Komisija ni upoštevala sodelovanja družb [...] (*zaupno*) in Versalis zunaj področja uporabe obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002, in enajsti tožbeni razlog v zvezi z neznižanjem zneska globe na podlagi obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002. Trdita, da Splošno sodišče ni izvajalo sodnega nadzora, ki bi ga moralo, in da je vsekakor storilo napako pri presoji in ni izpolnilo obveznosti obrazložitve s tem, da je ocenilo, da Komisija pri presoji tega sodelovanja ni kršila načel pravičnosti, enakega obravnavanja in varstva legitimnih pričakovanj.
- 126 Družbi Versalis in Eni Splošnemu sodišču očitata, da je v točki 355 izpodbijane sodbe s sklicevanjem na polje proste presoje Komisije pri metodi izračuna glob povzelo njeno presojno elementov, ki sta jih družbi Versalis in Eni predložili v okviru navedenega sodelovanja. Splošno sodišče bi moralo opravljati svoj nadzor glede tega, kako je Komisija uporabila obvestilo o prizanesljivosti iz leta 2002 v drugih zadevah. Poleg tega naj ne bi upoštevalo tega, da sta se družbi Versalis in Eni pozno seznanili s preiskavo, čeprav naj bi to vplivalo na dodano vrednost informacij, ki sta jih družbi Versalis in Eni lahko sporočili. Ti družbi Komisiji tudi očitata, da pregleda ni opravila prej.
- 127 Splošno sodišče naj bi prav tako napačno uporabilo pravo s tem, da ni ugotovilo, da je Komisija kršila načelo varstva legitimnih pričakovanj, ker naj bi imele informacije družb Versalis in Eni znatno dodano vrednost v primerjavi z informacijami, predloženimi v zadevah, v katerih so bile izdane druge odločbe Komisije, in da sta lahko družbi Versalis in Eni legitimno pričakovali, da bo njuno popolno, lojalno in nepretrgano sodelovanje ustrezno nagrajeno. Točko 358 izpodbijane sodbe izpodbijata kot neutemeljeno.
- 128 Prav tako naj bi bili družbi Versalis in Eni diskriminirani v primerjavi z drugimi podjetji, ki so prosila za znižanje globe in katerih izjave niso bile dosledne, natančne in verodostojne.
- 129 Komisija trdi, da sedmi pritožbeni razlog družb Versalis in Eni ni dopusten, saj pomeni ponovitev trditev, podanih pred Splošnim sodiščem, in se z njim želi dejansko doseči ponovna presoja informacij, ki jih je družba [...] (*zaupno*), nekdanja EniChem, podala Komisiji.

Presoja Sodišča

- 130 Družbi Versalis in Eni s sedmim pritožbenim razlogom v bistvu nasprotujeta odgovoru Splošnega sodišča na enajsti tožbeni razlog. Potem ko je Splošno sodišče v točki 354 izpodbijane sodbe opozorilo na pojem „dodana vrednost“ iz obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002, je preučilo dokaze, ki sta jih predložili družbi Versalis in Eni, da bi preverilo, ali pomenijo znatno dodano vrednost v primerjavi z dokazi, s katerimi je Komisija že razpolagala.
- 131 Splošno sodišče je v točkah od 357 do 363 izpodbijane sodbe opravilo natančno in obrazloženo analizo dokazov, za nadzor katerih Sodišče v okviru pritožbe ni pristojno. Glede na to presojno Splošno sodišče ni napačno uporabilo prava pri zavrnitvi različnih trditev družb Versalis in Eni.
- 132 Sedmi pritožbeni razlog družb Versalis in Eni je treba zato zavriniti.

Osmi pritožbeni razlog v zadevi C-123/93 P

Trditve strank

- 133 Družbi Versalis in Eni z osmim pritožbenim razlogom trdita, da Splošno sodišče ni opravilo neomejenega sodnega nadzora končnega zneska globe, ki naj bi bil nepravilen, neprimeren in nesorazmeren. Menita, da Splošno sodišče ni poglobljeno preučilo njunih trditev in je opravilo zgolj nadzor zakonitosti sporne odločbe.
- 134 Komisija meni, da je Splošno sodišče poglobljeno preučilo trditve družb Versalis in Eni. Ti naj bi želeli Sodišče spodbuditi k ponovni presoji zneska globe.

Presoja Sodišča

- 135 Ugotoviti je treba, da se navedeni pritožbeni razlog nanaša na sodbo v celoti in v njem niso navedeni deli obrazložitve izpodbijane sodbe, ki se izpodbijajo. Zato ni dovolj natančen in jasen, da bi se nanj odgovorilo.
- 136 Poleg tega Sodišču, kadar v okviru pritožbe odloča o pravnih vprašanjih, ni treba iz razlogov pravičnosti s svojo presojo nadomestiti presoje Splošnega sodišča, ki pri izvajanju svoje neomejene pristojnosti odloča o višini glob, ki se podjetjem naložijo zaradi kršitev prava Unije (glej zlasti sodbo E.ON Energie/Komisija, C-89/11 P, EU:C:2012:738, točka 125).
- 137 Iz teh elementov je razvidno, da je treba osmi pritožbeni razlog družb Versalis in Eni zavreči kot nedopusten.
- 138 Ker so bili vsi pritožbeni razlogi zavrjeni tako v zadevi C-93/13 P kot v zadevi C-123/13 P, je treba obe pritožbi zavrniti.

Stroški

- 139 Člen 184(2) Poslovnika Sodišča določa, da če pritožba ni utemeljena, Sodišče odloči o stroških. V skladu s členom 138(1) tega poslovnika, ki se uporablja za pritožbeni postopek na podlagi člena 184(1) tega poslovnika, se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki.
- 140 Ker sta družbi Versalis in Eni glede pritožbe v zadevi C-93/13 P predlagali, naj se Komisiji naloži plačilo stroškov, in ker njeni razlogi niso bili sprejeti, se ji naloži plačilo stroškov.
- 141 Ker je Komisija glede pritožbe v zadevi C-123/13 P predlagala, naj se družbama Versalis in Eni naloži plačilo stroškov, in ker njuni razlogi niso bili sprejeti, se jima naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

- 1. Pritožbi v zadevah C-93/13 P in C-123/13 P se zavrneta.**
- 2. Evropski komisiji se naloži plačilo stroškov v zvezi s pritožbo v zadevi C-93/13 P.**
- 3. Družbama Versalis SpA in Eni SpA se naloži plačilo stroškov v zvezi s pritožbo v zadevi C-123/13 P.**

Podpisi